

εὐπλοιά σοι εὐτυχής,
Διόσκοροι Σμυρναῖοι

Η επιγραφή βρέθηκε στη Μεσσηνία [IG V,1 1550]

Την Παρασκευή 16/11 φεύγουμε για μια τριήμερη περιήγηση στη Σμύρνη με επίκεντρο την αλλοτινή Προκυμαία, όπου θα μας ξεναγήσει ο Αχιλλέας Χατζηκωνσταντίνου. Είμαστε τυχεροί κι ας λένε τα μετεωρολογικά ότι θα κάνει κρύο. Βροχή δεν προβλέπεται. Και το αφιέρωμα στη Σμύρνη συνεχίζεται. Αρχές Δεκεμβρίου παραλαμβάνει την σκυτάλη ο Κώστας Καραμαλής. Μεσολαβούν: Η ημερίδα για την Προκυμαία (το Σάββατο 24/11 στο Πανόραμα) και η πανηγυρική παρουσίαση του δίτομου έργου των «Διόσκουρων» Γιώργου Πουλημένου και Αχ. Χατζηκωνσταντίνου για την Προκυμαία (στη Γεννάδειο στις 3/12)*. Το παραλάβαμε ...εντός κυτίου την Τετάρτη 14 Νοεμβρίου. Χαρά μεγάλη!

Συνοπτικά το πρόγραμμα Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2018

Πέμπτη πρωί 22/11 «Ζούρφιζ» με την Αθηνά Κακούρη. Θέμα συζήτησης: Τα δύο πρόσφατα βιβλία της. Δείτε αναλυτικά στη σ. 2 και δηλώστε συμμετοχή το συντομότερο

Σάββατο 24/11 (11:00-16:00) Ο Αχ. Χατζηκωνσταντίνου συνοψίζει τις 4 δίωρες διαλέξεις «Με αφορμή την Προκυμαία της Σμύρνης. Σελίδες από την ιστορία μίας εξέχουσας πόλης της Ανατολικής Μεσογείου» σε ένα τετράωρο, για όσους δεν έχουν παρακολουθήσει τις απογευματινές διαλέξεις

Πέμπτη πρωί 29/11 «Ζούρφιζ» με τη Χρυσή Καραϊωσηφίδου. Θέμα: Άγνωστες πλευρές της αθηναϊκής Ακρόπολης και πρόσφατες έρευνες. Παρακαλούμε να δηλώσετε τη συμμετοχής σας

Τετάρτη απόγευμα 5/12 (6:30-9:00) Αρχίζει ο κύκλος των πέντε διαλέξεων του Κώστα Καραμαλή με θέμα «Η δεκαπενταετία 1908-1923 και η Μικρασιατική Εκστρατεία». Δείτε αναλυτικά στη σ. 3

Πέμπτη πρωί 6/12 (11:00-1.30) Έναρξη της πρωινής επανάληψης των διαλέξεων του Κ. Καραμαλή

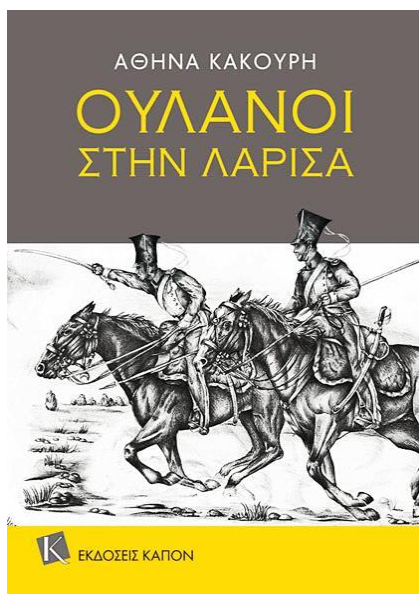
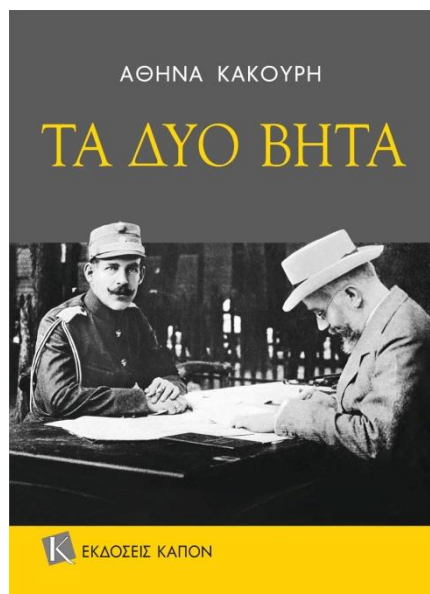
Πέμπτη πρωί 20/12 «Ζούρφιζ» ΜΚ. Θέμα: Εικόνες κι εντυπώσεις από το ανοιξιάτικο ταξίδι μας στην Αλβανία και συζήτηση για τα πρόσφατα

Τα δύο ταξίδια στα σκαριά για την άνοιξη του 2019: Ιωνία του Αν. Αιγαίου και κυκλαδίτικη Ιωνία. Υπό την σπάθα της άγνωστης και πολυσυζητημένης ημερομηνίας των εθνικών εκλογών και των δημοτικών, κάτι που δυσκολεύει οποιονδήποτε προγραμματισμό, και λαμβάνοντας υπόψη την σταθερή των ευροεκλογών (26/5) και τις πολυήμερες πασχάλινες διακοπές (που για πολλούς αρχίζουν του Λαζάρου 20/4 και λήγουν του Θωμά 5/5), βρήκαμε τα δύο πιο ασφαλή διαστήματα για ένα τετραήμερο στην **Σάμο** με ξεναγό τη Μάχη Καρανίκη (22-25 Μαρτίου) κι ένα τετραήμερο στα σπουδαία βυζαντινά και βενετικά μνημεία της **Νάξου** με ξεναγό τη Μαριάννα Κορομηλά (9-12 Μαΐου). Απλώς σας ενημερώνουμε εγκαίρως για τις ημερομηνίες, γιατί στον τουρισμό δεν χωρούν καθυστερήσεις και αναβολές. Αναλυτικά στα επόμενα Νέα μας.

***Την Δευτέρα 3 Δεκεμβρίου** θα γίνει στη Γεννάδιο η επίσημη παρουσίαση του βιβλίου των Γιώργου Πουλημένου και Αχιλλέα Χατζηκωνσταντίνου, *Η Προκυμαία της Σμύρνης. Ένα σύμβολο προόδου και μεγαλείου* από τις Εκδόσεις Καπόν, στο Αμφιθέατρο Cotsen Hall της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών (Γεννάδειος Βιβλιοθήκη), στο Κολωνάκι. Είσοδος από Αναπήρων Πολέμου 9. Δείτε αναλυτικά στην πρόσκληση στη σ. 10

ΠΡΟΣΟΧΗ: Επειδή είχε προηγουμένως κυκλοφορήσει εκ παραδρομής πρόσκληση με άλλη ημερομηνία κι άλλο χώρο, παρακαλούμε να λάβετε υπ' όψη την αλλαγή ημερομηνίας και χώρου.

Σας περιμένουμε!

Πέμπτη πρωί 22/11
(11:00-1:30)
«Ζούρφιζ» στο Πανόραμα:
Συνάντηση με την
ιστορικό
Αθηνά Κακούρη

Εγγραφείτε το συντομότερο

Με αφορμή τα δύο πρόσφατα βιβλία της, που και τα δύο αναφέρονται στην κρίσιμη δεκαετία 1910-1920, η πολυγραφότατη κυρία Κακούρη θα μας μιλήσει για τη σχέση της με τη νεότερη Ιστορία και την διαδικασία της συγγραφής. Θα ακολουθήσει, βεβαίως βεβαίως, συζήτηση. Και τα δύο θέματα, συναφή μεταξύ τους, είναι συναφή και με το θέμα που θα αναπτύξει ο Κ. Καραμαλής.

Τα Δύο Βήτα

Το βιβλίο αυτό είναι η προσπάθεια ενός σκεπτόμενου Έλληνα να καταλάβει τι συνέβη σε έναν λαό που από το 1910 ως το 1915, ορμητικός και ενθουσιώδης, πολέμησε σκληρότατα και δούλεψε ενωμένος κάτω από την συνδυασμένη ηγεσία των «δύο Βήτα» —του βασιλιά Κωνσταντίνου στον στρατό και του Ελευθερίου Βενιζέλου στην πολιτική—, για να παρασυρθεί μετά σ' έναν σκοτεινό στρόβιλο αλληλοκαταστροφής. Έκτοτε, σ' εκείνο το ξέσκισμα των Ελλήνων, το βαθύ και ματωμένο, δόθηκε μια απλοϊκή ερμηνεία, που το κουκούλωσε αλλά δεν το επούλωσε, και επομένως εξακολουθεί σήμερα να μας δηλητηριάζει και να μας παραλύει. Απλά και καθαρά, διαγράφονται εδώ οι προσωπικότητες που συγκρούστηκαν, οι συνθήκες που τους έφεραν αντιμέτωπους, καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν, ιδίως δε το τότε και πώς δημιουργήθηκε εκείνο το μύθευμα, που συνέβαλε μεν πολύ αποτελεσματικά στο να γείρει η πλάστιγγα, είχε δε ως τραγική παράπλευρη συνέπεια τον αφανισμό του Μικρασιατικού Ελληνισμού.

Η εικόνα που αναδύεται προσκρούει στην πεπατημένη. Στοιχειοθετείται όμως στέρεα καθώς τα γεγονότα των μοιραίων εκείνων ετών —1913 με 1915— δίνονται ένα ένα, οι πηγές παρατίθενται, και έτσι ο κάθε αναγνώστης μπορεί να διασταυρώσει, να βεβαιωθεί για την αλήθεια και να κρίνει την άποψη.

Ουλάνοι στην Λάρισα

Τι συνέβη στην Ελλάδα ανάμεσα στον Αύγουστο του 1915 και τον Ιούνιο του 1917; Στο σύντομο αυτό βιβλίο, ο αναγνώστης μπορεί να παρακολουθήσει το πώς ένα κράτος που, έχοντας κερδίσει την Ανεξαρτησία του με πολλούς και αιματηρούς πολέμους, βλέπει να του την αφαιρούν λάθρα το 1916 και να του ανατρέπουν το πολίτευμα με μια μπλόφα το 1917. Η υπόθεση της Ελλάδας είναι μια από τις σκοτεινές πλευρές του Πρώτου Παγκοσμίου πολέμου, του οποίου έχουν πρόσφατα αρχίσει να προβάλλονται οι απάτες που έγιναν και οι ανομολόγητοι στόχοι του.

Θα βρείτε και τα δύο βιβλία στο Πανόραμα

Για περισσότερο διάβασμα γύρω από το θέμα και προετοιμασία για τις διαλέξεις του Κ. Καραμαλή, συστήνουμε: Γιώργος Θ. Μαυρογορδάτος, *1915. Ο εθνικός Διχασμός* (εκδόσεις Πατάκη, σειρά *Θεωρητικές Επιστήμες / Ιστορία*, Αθήνα 2015). Από το οπισθόφυλλο αντιγράφουμε: «Αυτό το βιβλίο είναι αποτέλεσμα σαράντα ετών έρευνας, στοχασμού, συγγραφής και διδασκαλίας για τον Εθνικό Διχασμό. Επιδιώξή του είναι η κατανόηση, η εξήγηση, η ερμηνεία. Όχι η εξύμνηση, ούτε η καταγγελία. Αν δημιουργηθεί στον αναγνώστη η εντύπωση ότι το βιβλίο μεροληπτεί υπέρ του Ελ. Βενιζέλου, αυτό προκύπτει από τα ίδια τα πράγματα, όχι από πρόθεση. Αφού παρουσιαστούν τα κυριότερα γεγονότα από το 1909 έως και το 1922, ο Εθνικός Διχασμός ερμηνεύεται ως οιονεί θρησκευτικό "σχίσμα" χαρισματικής προέλευσης, ως κρίση στη διαδικασία εθνικής ολοκλήρωσης, ως ταξική σύγκρουση, αλλά και ως διαμάχη που απέκτησε τις διαστάσεις εμφυλίου πολέμου. Με την ερμηνεία μπορεί να διαφωνήσει κανείς. Όχι όμως με τα γεγονότα στα οποία βασίζεται».

Για το θέμα μας, εξίσου ενδιαφέρον είναι το επόμενο βιβλίο, που κυκλοφορεί στην ίδια σειρά των εκδόσεων Πατάκη: Γιώργος Θ. Μαυρογορδάτος, *Μετά το 1922. Η παράταση του Διχασμού* (Αθήνα 2017).

Η δεκαπενταετία 1908-1923 και η Μικρασιατική Εκστρατεία

Κύκλος πέντε απογευματινών διαλέξεων (έναρξη την Τετάρτη 5/12), με πρωινή επανάληψη (έναρξη την Πέμπτη 6/12)

Ομιλητής ο αρχιτέκτονας Κώστας Καραμαλής, μελετητής της Νεότερης Ιστορίας

Έχοντας ήδη αναπτύξει τις κυριότερες εξελίξεις που άλλαξαν τη φυσιογνωμία του κόσμου κι είχαν άμεση επίπτωση στα ελληνικά πράγματα, από την εποχή της Αικατερίνης της Μεγάλης και Κριμαϊκό πόλεμο μέχρι τους Βαλκανικούς πολέμους, τον Μεγάλο Πόλεμο και τον Δεύτερο Παγκόσμιο, σε αυτόν τον κύκλο διαλέξεων ο Κ. Καραμαλής, με επίκεντρο τη Μικρασιατική Εκστρατεία και τον αφανισμό του Ελληνισμού της Ανατολής, θα ξεδιπλώσει τα γεγονότα της περιόδου 1908-1923. Οι Νεότουρκοι και οι Μπολσεβίκοι, εθνικισμοί και κοινωνικά κινήματα, οι ευρωπαϊκοί συσχετισμοί και ο αγώνας για κυριαρχία στην επικράτεια του «μεγάλου ασθενή», η κατάλυση τριών αυτοκρατοριών και οι κοσμοϊστορικές ανατροπές, η Ελλάδα των δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών, η Σμύρνη, ο Σαγγάριος, το τέλος.

Διάλεξη Πρώτη

Τα κινήματα εκσυγχρονισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η Επανάσταση των Νεοτούρκων. Η Ελλάδα θριαμβεύτρια στους Βαλκανικούς Πολέμους. Η έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και οι προβληματισμοί για την εμπλοκή της Ελλάδας. Οι πρώτοι διωγμοί των Ρωμιών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η Γενοκτονία των Αρμενίων. Οι Δυνάμεις της Entente στην Μακεδονία. Ο Εθνικός Διχασμός και το Βενιζελικό Κίνημα της Θεσσαλονίκης. Η εκθρόνιση του βασιλιά Κωνσταντίνου και η επίσημη συμπαράταξη της Ελλάδας με τους Συμμάχους. Η σημαντική ελληνική συμβολή στο Μακεδονικό Μέτωπο (1917-18).

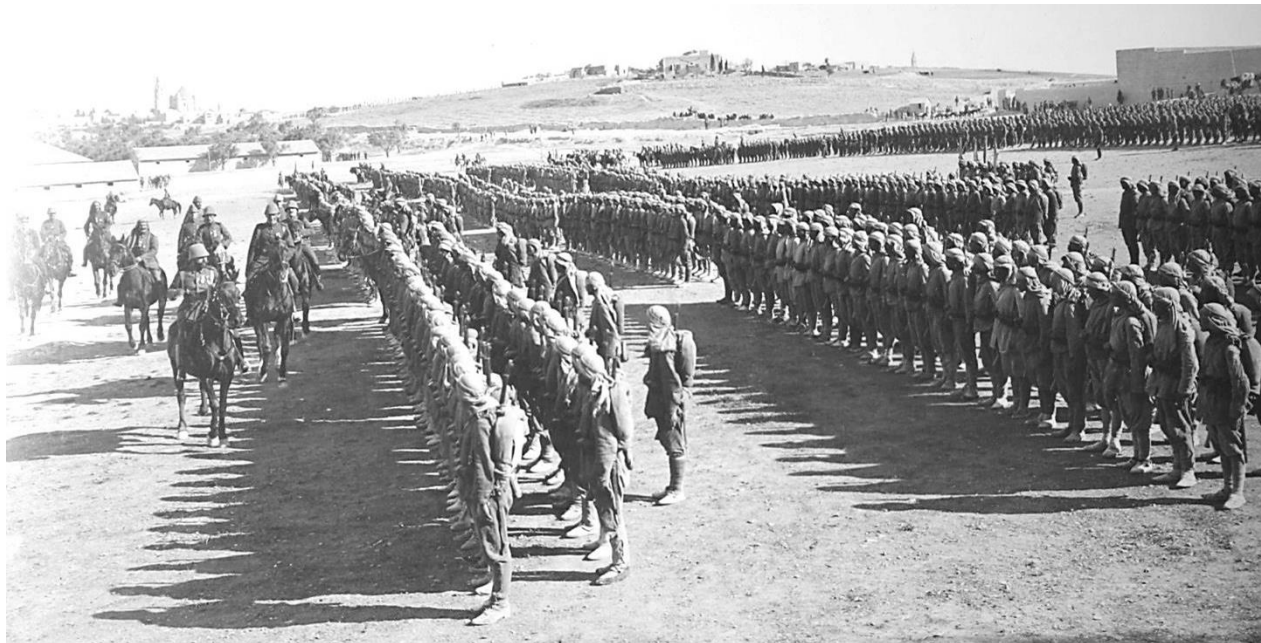
Αρμένισσα μάνα έξω από το Χαλέπι

Διάλεξη Δεύτερη

Η πολεμική εμπλοκή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας των Νεοτούρκων σε πολλαπλά μέτωπα.

Δαρδανέλλια, Καύκασος, Μακεδονία, Γαλικία, Μεσοποταμία, Αραβία, Υεμένη, Παλαιστίνη, Συρία. Η διαδρομή του Μουσταφά Κεμάλ, από την Καλλίπολη στο Χαλέπι. Η Ρωσική Επανάσταση φέρνει ανατροπή των συμμαχιών. Νοέμβριος 1918: Το τέλος του Μεγάλου Πολέμου που δεν ήρθε ποτέ.

Η Συνδιάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι και η προσφορά του Βενιζέλου για αποστολή ελληνικού στρατού στην Οδησό και την Κριμαία. Η αποτυχία αυτής της εκστρατείας και η υποχώρηση στην Ρουμανία, ενώ όλη η Ανατολική Ευρώπη και η Μέση Ανατολή φλέγονται.

Ο οθωμανικός στρατός στην Εκστρατεία της Μεσοποταμίας το 1918.

Ο Ελληνικός Στρατός Κατοχής καταπλέει στη Σμύρνη στις 2 Μαΐου του 1919
(με το Νέο Ημερολόγιο, που ίσχυε στη Δύση στις 15 Μαΐου).

Και από το «Σπόρτιγκ», μία από τις αριστοκρατικές λέσχες της Προκουμαίας, ο καλός κόσμος παρακολουθεί την έλευση του ελληνικού στόλου... Σμύρνη 2/15 Μαΐου του 1919.

Δεκέμβριος 1919 ή Ιαν. 1920 στον Σιδηροδρομικό Σταθμό της Οδησσού:
Κοζάκοι (αριστερά) και αξιωματικός του Στρατού των Λευκών Ρώσων,
λίγο πριν καταληφθεί η Οδησός από τον Κόκκινο Στρατό των Μπολσεβίκων (στις 6 Φεβρ. του 1920).

1920, Αθήνα. Εορτασμός στο Παναθηναϊκό Στάδιο για την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών.
Ο βασιλιάς Αλέξανδρος, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Θεμιστοκλής Σοφούλης.

Διάλεξη Τρίτη (στις αρχές Ιανουαρίου 2019)

Η Γαλλική Κατοχή στην Συρία, τον Λίβανο και την Κιλικία. Η Βρετανική Κατοχή στη Μεσοποταμία, την Υπεριορδανία και την Παλαιστίνη. Ο Καύκασος στις φλόγες. Αρμένιοι, Γεωργιανοί, Μπολσεβίκοι, Λευκο-ρώσοι, Τάταροι (Αζέροι), Γερμανοί, Οθωμανοί και Βρετανοί. Οι μαξιμαλιστικές απαιτήσεις της Ιταλίας. Οι ενδοσυμμαχικοί ανταγωνισμοί στο Παρίσι και η αγγλογαλλική πρόταση για άμεση απόβαση ελληνικού στρατού στην Σμύρνη. Η ελληνική κατοχή στο σαντζάκι της Σμύρνης και οι πρώτες συγκρούσεις. Ο Κεμάλ ξεκινάει από την Σαμψούντα αγώνα κατά της ξένης κατοχής. Η Συνθήκη των Σεβρών φαίνεται να υλοποιεί την Ελληνική Μεγάλη Ιδέα. Στην Ανατολική Θράκη η Ελλάδα φτάνει μέχρι την Προποντίδα (στην λιμανούπολη Ραιδεστό) και τον Εύξεινο (στο λιμανάκι της Μήδειας). Ο Βενιζέλος παίρνει έγκριση για επέκταση των επιχειρήσεων έξω από την Ζώνη Κατοχής.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΕΙΣ ΕΣΚΗ-ΣΕΧΗΡ
28-VII-21

Διάλεξη Τέταρτη

Η ξαφνική αποκαθήλωση του φθινοπώρου 1920. Ο αιφνίδιος θάνατος του βασιλιά Αλεξάνδρου, οι εκλογές του Νοεμβρίου και η πολιτική αλλαγή. Η νέα ελληνική κυβέρνηση αλλάζει ριζικά την στρατιωτική ηγεσία αλλά συνεχίζει τις πολεμικές επιχειρήσεις στην Μικρά Ασία.

Η μεγάλη ελληνική προέλαση του 1921. Νίκες στη Μαγνησία, Φιλαδέλφεια, Προύσα, Κιουτάχεια, Εσκή Σεχέρ, Αφιόν Καραχισάρ. Η απόφαση για την προώθηση προς την Άγκυρα. Η διάβαση του Σαγγαρίου και η πορεία στην Αλμυρά Έρημο. Οι φοβερές μάχες του Αυγούστου και η τραγωδία των εφοδιασμών.

Εβδομήντα χιλιόμετρα από την Άγκυρα η Στρατιά Μικράς Ασίας γυρίζει πίσω.

Ο Κεμάλ κλείνει τα μέτωπα της Κιλικίας, της Αττάλειας και του Καυκάσου. Έρχεται σε συνεννόηση με Μπολσεβίκους, Ιταλούς και Γάλλους και παίρνει σημαντικότερη στρατιωτική βοήθεια. Με την Συνθήκη του Καρς επικυρώνονται τα αποτελέσματα της Αρμενικής Γενοκτονίας και μπαίνει ταφόπλακα στην ιστορική (δυτική) Αρμενία.

1921. Φάλαγγα διασχίζει το Οροπέδιο της Φρυγίας (γνωστό και ως «Κεκαυμένη Ζώνη») και κατευθύνεται προς τον Σαγγάριο και το Οροπέδιο της Άγκυρας.

Αύγουστος 1922: Το πεζικό της XII Μεραρχίας διερχόμενο τον ποταμό Σαγγάριο κατά την αποχώρηση ...

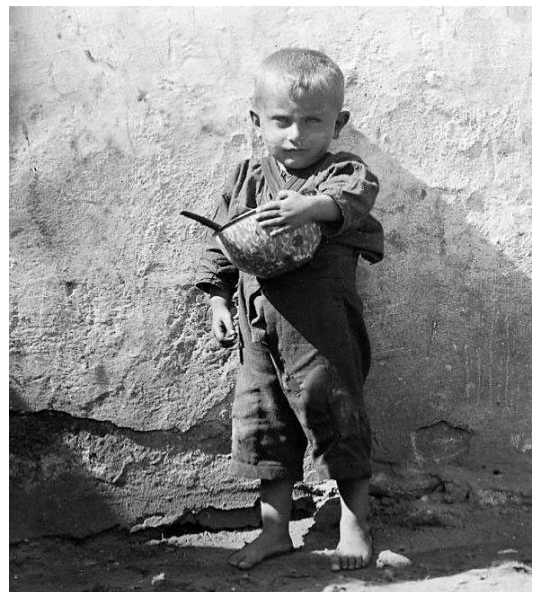
Διάλεξη Πέμπτη

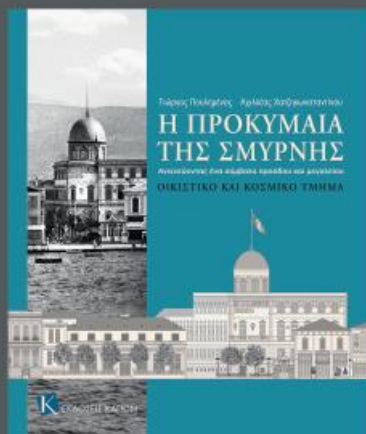
Το στρατηγικό αδιέξοδο της Ελλάδας. Περιχαράκωση και αναμονή (για τί;). Η σημασία των σιδηροδρομικών γραμμών. Η μεγάλη επίθεση του Κεμάλ στο Αφίον. Η διάσπαση του μετώπου και η κατάρρευση. Η τραγική υποχώρηση του στρατού και η εγκατάλειψη των Χριστιανών της Ασίας. Η ύστατη αγωνία της Σμύρνης.

Η αντιπαράθεση Τούρκων-Βρετανών στο Τσανάκ. Η τελική υπογραφή Ανακωχής από τους Συμμάχους στα Μουδανιά και η επιβολή της στην Ελλάδα. Η Ανατολική Θράκη εγκαταλείπεται χωρίς τουφεκιά. Η επανάσταση ξεσπάει στην Λέσβο και μεταφέρεται στην Αθήνα. Η Δίκη των Έξη και το Γουδί. Το τέλος γράφεται στην Λωζάννη. Η Μεγάλη Ανταλλαγή των Πληθυσμών. Η δημιουργία της σύγχρονης Μέσης Ανατολής. Η κληρονομιά της Μικρασίας επάνω στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου και του 1940 και η συνέχιση του Διχασμού με άλλες μορφές.

Κύκλος πέντε διαλέξεων: Τετάρτη απόγευμα (6:30-9:00) στις 5 και 12 Δεκεμβρίου 2018 και στις 9, 16 και 23 Ιανουαρίου 2019

Πέμπτη πρωί επανάληψη (11:00-1:30) στις 6 και 13 Δεκεμβρίου και στις 10, 17 και 24 Ιανουαρίου 2019

Οι Εκδόσεις Καπόν σας προσκαλούν
στην παρουσίαση του βιβλίου των
Γιώργου Πουλημένου και Αχιλλέα Χατζηκωνσταντίνου

Η ΠΡΟΚΥΜΑΙΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Ανιχνεύοντας ένα σύμβολο προόδου και μεγαλείου

στο Αμφιθέατρο Cotsen Hall
της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών,
τη Δευτέρα 3 Δεκεμβρίου 2018 στις 19:00

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Κώστας Μ. Σταματόπουλος, Ιστορικός - Συγγραφέας

Μαριάννα Κορομπλά, Ιστορικός

Ανδρέας Γιακουμακάτος, Καθηγητής Ιστορίας,
Κριτικής Ανάλυσης και Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής,
Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Γιάννης Μετζικώφ, Σκηνογράφος - Ενδυματολόγος

και οι Συγγραφείς

Την εκδήλωση θα συντονίσει

ο Τάσος Τέλλογλου, Δημοσιογράφος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΠΟΝ

Πλουτάρχου 22, Αθήνα 106 76, τηλ. 210 7241 442
e-mail: info@kaponeditions.gr www.kaponeditions.gr

Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών
Αναπήρων Πολέμου 9, Αθήνα 106 76

>>> Μην ξεχνάτε να παρακολουθείτε και την Ιστοσελίδα μας apan.gr, αλλά και το Face Book: **Πολιτιστική Εταιρεία Πανόραμα**, που είναι προσβάσιμο και για όσους δεν έχουν Face Book κι έχει σχεδόν καθημερινά ένα νέο θέμα, συνήθως σε σχέση με την πολιτιστική και κοινωνική επικαιρότητα.

>>>>>>> Σας θυμίζουμε ότι στο Face Book υπάρχει και: **Η Συρία που αγάπησα** (με πλουσιότετη ύλη, την οποία επιμελείται ο Δούκας Δούκας)

Ανοίγουμε οσονούπω με την φροντίδα της Κατερίνας Τράκα και μερίδα στο Instagram (παρακολουθώντας τις εξελίξεις στα κοινωνικά δίκτυα)!

ΚΑΛΟ ΧΕΙΜΩΝΑ!